

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/198/2021
Identifikačné číslo spisu:	2316206148
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petríková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2316206148.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petríkovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcu SPP - distribúcia, a. s., Bratislava, Mlynské Nivy 44/b, IČO: 35 910 739, zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanému N. B., narodenému Z., P., zastúpenému advokátom Mgr. Zsoltom Ördöghom, Nové Zámky, Turecká 36, o zaplatenie 2.012,92 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10C/149/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2020 sp. zn. 25Co/145/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 18. júna 2018 č. k. 10C/149/2016-238 výrokom I. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 2.012,92 eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.012,92 eur od 09. decembra 2014 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. rozhodol, že žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 % trov konania, ktorú sumu určenú samostatným uznesením je povinný zaplatiť žalovaný žalobcovi do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“), § 488, § 489, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“), § 2 písm. c), body 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 18, 19, 20 a 22, § 3 písm. c), body 4, 5, 9, 10, 11, 12 a 14, § 47, § 71 ods. 2, § 82 ods. 1 písm. d), ods. 2, 3, 4 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej tiež „ZoE“) a vecne tým, že v danom prípade mal súd za preukázané, že žaloba je podaná dôvodne. V prvom rade sa súd zaoberal aktívnou legitimačiou žalobcu na podaní žaloby. Mal za preukázané, že v rozhodnom období mal žalovaný uzavretú zmluvu s SPP, a. s., ktorému dodával plyn distribútor - žalobca. Žalobca teda nie je v priamom vzťahu so žalovaným, čo vylučuje spotrebiteľský charakter sporu. Z potvrdenia SPP, a. s., ale aj z rozhodovacej praxe súdu je zrejmé, že žalobca ako

distribútor dodáva plyn dodávateľom, ktorí na základe zmluvy dodávajú plyn konečnému odberateľovi. Dodávatelia platia za distribúciu odberateľovi, ak spotreba bola zistená na základe platného meradla. V prejednávanej veci meradlo nemalo platné overenie, nakoľko bola poškodená plomba, nemôže sa jednať o plyn patriaci konkrétnemu dodávateľovi, t. j. distribútorovi. Medzi stranami nebolo sporné odoberanie plynu žalovaným v rozhodnom období, a teda dodaním plynu žalovanému vznikla škoda žalobcovi. V danom prípade žalobca má aktívnu legitimáciu na podaní žaloby. Súd mal preukázané, že na odbernom mieste v rozhodnom období dochádzalo k odberu plynu meradlom, na ktorom bolo zistené porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ktorú skutočnosť mal súd za preukázanú montážnym listom meradla bez uvedenia čísla, kde je ako dôvod výmeny plynomera uvedená nezhoda overovacích značiek. Vzhľadom na námietku žalovaného, že montážny list je podpísaný za dodávateľa neoprávnenou osobou súd uviedol, že žalovaný na základe tohto tvrdenia neuviedol žiaden dôvod preukazujúci predmetné tvrdenie. Za odberateľa montážny list podpísala manželka žalovaného, ktorá nepotrebuje splnomocnenie od svojho manžela na podpis montážneho listu, napriek tomu, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá skutočnosť vyplýva z predloženého listu vlastníctva č. XXX, pretože je manželkou žalobcu, ktorá nebude vystupovať proti záujmom svojho manžela. Na základe vypracovaného znaleckého posudku č. 693/Pl-2014 a výsluchu znalca na pojednávaní mal súd za preukázané, že povrch plomby bol poškodený - odstránením jedného zaisťovacieho prvku plomby, ktorá bola v kryte číselníka mechanicky poškodená. Plombu podľa znalca bolo možné demontovať pri použití malej sily. Na plombe sa nachádzalo označenie „05 M43“. Znalec nezistil výrazné poškodenie krytu, ani meradla a ozubených koliesok číselníka. Na pojednávaní znalec vysvetlil, že skúmal plastovú plombu číselníka, pod ktorou sa nachádza zaisťovacia skrutka zabráňujúca nepozorovanej demontáži krytu číselníka. Po demontáži skrutky je možné kryt vybrať z číselníka, čím dôjde k odstaveniu meradla, čo zabraňuje odmeraniu plynu, ktorý prejde cez plynomer. Každá plomba musí mať dve zaisťovacie plomby, avšak v danom prípade jedna zaisťovacia poistka bola odstránená. Je potrebné uviesť, že nie je podstatné, aký zásah do meradla bol vykonaný, pretože zákon predpokladá akékoľvek porušenie zabezpečenia meradla, kedy ide o neoprávnený odber zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona a za odber meraný meradlom, na ktorom došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii má objektívny charakter zodpovednosti. To znamená, že súd neskúma zavinenie žalovaného a žalovaný zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie meradla proti neoprávnenej manipulácii, pričom súd zdôrazňuje, že meradlo sa nachádzalo v areáli rodinného domu žalovaného. Súd mal za preukázané porušenie právnej povinnosti, a to preukázaním poškodenia zabezpečovacieho prvku (plomby) na meradle žalovaného, ktoré sa nenachádzalo na verejne prístupnom mieste. Na základe tejto skutočnosti vznikla žalobcovi škoda, ktorá bola vypočítaná v zmysle vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z. vo výške 2.012,92 eur. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že v rozhodnom období žalovaný žalobcovi platil zálohové platby, ktoré dodávateľ žalovaného vrátil žalovanému ako preplatok. Súd mal za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody spočívajúcej v tom, že keby nedošlo k poškodeniu zabezpečovacieho prvku, žalobcovi by nebola vznikla škoda. Vzhľadom na takto vykonané dokazovanie a právne posúdenie veci súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 2.012,92 eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 09. decembra 2014 do zaplatenia, od ktorej doby sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením faktúry v lehote jej splatnosti. Súd v časti náhrady trov konania rozhodol tak, že úspešnej strane - žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 CSP. Výslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku súdny úradník samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 12. mája 2020 sp. zn. 25Co/145/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd uviedol, že s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo úlohou odvolacieho súdu posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 2.012,92 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu žalovaným v rozhodnom období na jeho odbernom mieste vyhovel, pretože mal za preukázané, že na odbernom mieste žalovaného došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, a teda k neoprávnenému odberu zemného plynu, a tým k vzniku škody v rozsahu priznanej pohľadávky. Výslovil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči

žalovanému zaplattenia náhrady škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť neoprávneným odberom zemného plynu, keď v rozhodnom období na danom odbernom mieste odoberal zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, čím podľa žalobcu došlo k naplneniu skutkovej podstaty neoprávneného odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) Zákona o energetike. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, v tomto prípade konkrétne plastovej plomby číselníka plynomeru, žalobca preukazoval predloženým znaleckým posudkom číslo 693/PL-2014 zo 16. novembra 2014 znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, Ing. Petra Lešku, na základe ktorého posudku mal prvoinštančný súd preukázané protiprávne konania žalovaného.

2.1. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

2.2. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tiež „ZoE“), neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

2.3. Podľa § 82 ods. 2 ZoE, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

2.4. Podľa § 82 ods. 3 ZoE, ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

2.5. Podľa § 82 ods. 4 ZoE, ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

2.6. Podľa § 470 ods. 1 a 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (2).

2.7. Podľa čl. 15 ods. 1 a 2 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon (1). Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (2).

2.8. Podľa § 207 ods. 1 CSP, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206, súd na návrh nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca. Ak súd ustanovil viacerých znalcov, môžu vypracovať spoločný posudok.

2.9. Podľa § 209 ods. 1 a 2 CSP, súkromný znalecký posudok je znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd (1). Ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca (2).

2.10. Citované ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d) ZoE a § 82 ods. 2 ZoE, upravujú osobitný prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu a sú špeciálnym

ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 420 Občianskeho zákonníka, upravujúcim všeobecnú zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d), v spojení s ustanovením § 82 ods. 2 ZoE, sú 1. porušenie právnej povinnosti, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. V tomto prípade ide o osobitný druh objektívnej zodpovednosti odberateľa, keď rozhodujúce v zmysle tohto ustanovenia je to, že odberateľ odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktorým protiprávnym konaním odberateľa skutočne vznikla škoda buď dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, alebo prevádzkovateľovi zásobníka. V danom prípade nároku na náhradu škody preto nie je potrebné zisťovať zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, avšak musia byť preukázané všetky ostatné zložky zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, t. j. 1. protiprávny úkon spočívajúci v odoberaní plynu meradlom s porušením zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, 2. vznik skutočnej škody na strane jednej z oprávnených osôb (dodávateľ plynu, prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete, alebo prevádzkovateľ zásobníka) a 3. existencia príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom a vznikom tejto škody.

2.11. Odvolací súd sa stotožňuje s tou odvolacou argumentáciou žalovaného, že v predmetnej právnej veci žalobca nepreukázal základný predpoklad objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, a to skutočnosť, že žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nakoľko znalecký posudok č. 693/PL-2014 zo 16. novembra 2014, znalca Ing. Petra Lešku, ako dôkazný prostriedok na preukázanie neoprávneného odberu zemného plynu žalovaným neobstojí.

2.12. Znalecký posudok bol ako listinný dôkaz v konaní pred súdom prvej inštancie procesným stranám doručený, mali možnosť sa s ním oboznámiť, vyjadriť sa k nemu, čo v konečnom dôsledku obe procesné strany aj využili. Odvolací súd preto nepovažoval za hospodárne zopakovať vykonanie tohto listinného dôkazu i v rámci odvolacieho konania, vychádzajúc z princípu racionality a efektivity.

2.13. Predovšetkým tento žalobcom predložený znalecký posudok podľa odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti súkromného znaleckého posudku podľa § 209 CSP, z ktorého dôvodu je nevyhnutné postupovať pri jeho vykonávaní, ako by išlo o vykonanie dôkazu listinou. Predmetný znalecký posudok si žalobca nechal vyhotoviť na svoju objednávku pred začatím konania vo veci samej. Je pravda, že znalec znalecký posudok vypracoval za účinnosti procesnej normy - zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorá procesná norma inštitút súkromného znaleckého posudku nepoznala, avšak aj pred účinnosťou Civilného sporového poriadku, postupoval súd pri vykonávaní znaleckých posudkov, ktoré si nechala vypracovať strana sporu, akoby išlo o dôkaz listinou. Účelom novej právnej úpravy (§ 209 ods. 1 a 2 CSP) je, aby bolo možné aj v sporovom konaní hodnotiť znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd, ako znalecký posudok podľa § 208 CSP. Procesný postup pri vykonávaní takéhoto súkromného znaleckého posudku je potom rovnaký ako pri znaleckom posudku súdom ustanoveného znalca, takéhoto znalca možno potom v konaní vypočuť, či konfrontovať ho s iným znalcom. Teda aj v prípade znaleckých posudkov predložených stranou za predchádzajúcej právnej úpravy, ako aj v prípade súkromných znaleckých posudkov predložených za CSP, ktoré neobsahujú doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, je možné takýto znalecký posudok posudzovať ako dôkaz listinou a takto ho posudzoval i odvolací súd.

2.14. V tejto súvislosti je potrebné tiež uviesť, že v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP, nemá žiaden dôkaz predpísanú dôkaznú silu, t. j. každý dôkaz (tak listina alebo znalecký posudok) má rovnocenné postavenie a potencionál presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) prepisuje jednotlivým dôkazom sudca, a to podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov.

2.15. Znalecký posudok všeobecne (t. j. aj súkromný znalecký posudok) musí spĺňať náležitosti § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (tiež „ZoZ“), musí teda obsahovať aj znaleckú doložku (ods. 5 cit. ustanovenia), ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku a obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie odboru a odvetvia, v ktorom je znalec oprávnený podávať znalecké posudky a poradové číslo úkonu znaleckej činnosti, pod ktorým je znalecký posudok zapísaný v denníku. Naproti tomu ustanovenie § 209 ods. 2 CSP ustanovuje osobitnú náležitosť súkromného znaleckého posudku, ktorou je doložka o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Možno teda povedať, že náležitosti znaleckého posudku sú upravené jednak v ustanovení § 17 ZoZ, ako aj v § 209 ods. 2 CSP, pokiaľ ide o súkromný znalecký posudok. Podľa odvolacieho súdu pritom žalobcovi nič nebránilo, aby v priebehu konania predložil k znaleckému posudku č. 693/PL-2014 zo 16. novembra 2014 dodatočne doložku podľa § 209 ods. 2 CSP, a to či už ako prílohu (§ 17 ods. 6 ZoZ), alebo dodatok k znaleckému posudku.

2.16. Skutočnosť, že žalobcom predložený znalecký posudok v tomto prípade nemá charakter súkromného znaleckého posudku podľa § 209 ods. 2 CSP, spôsobuje, že sa tento dôkaz posudzuje ako dôkaz listinou, pričom ako bolo uvedené vyššie, v zmysle čl. 15 ods. 2 CSP neznamena to, že by takáto listina mala menšiu dôkaznú silu ako znalecký posudok, ktorého vypracovanie nariadil súd, prípadne súkromný znalecký posudok podľa § 209 ods. 2 CSP. Rozdiel v danom prípade spočíva v tom, že v prípade znaleckých posudkov (aj súkromného podľa § 209 ods. 2 CSP) súd nemôže hodnotiť odborné závery týchto posudkov z hľadiska ich správnosti, ale hodnotí len presvedčivosť posudku pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi, naopak v prípade súkromných znaleckých posudkov neopätrených doložkou podľa § 209 ods. 2 CSP, podlieha hodnoteniu súdu nielen presvedčivosť a logickosť takéhoto znaleckého posudku, ale súd môže skúmať aj správnosť jeho odborných záverov.

2.17. Predovšetkým sa pravidlá hodnotenia dôkazov spravujú teóriou voľného hodnotenia dôkazov, teda aj znalecký posudok súd hodnotí voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky. Súd hodnotí znalecký posudok komplexne, vrátane prípravy znaleckého skúmania, zadovážovania podkladov pre znalca, priebehu znaleckého skúmania, vierohodnosti teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosť použitých metód a spôsob vyvodzovania záverov znalca. Súd nemôže nekriticky preberať závery znaleckého posudku, nevšimáť si vecnú správnosť znaleckého posudku a slepo dôverovať záverom znalca, pretože by to bolo popretím zásady voľného hodnotenia dôkazov, poprelo by to možnosť súdu hodnotiť tento dôkaz podľa jeho vnútorného presvedčenia a privilegovalo znalecký posudok, prenášalo zodpovednosť za skutkovú správnosť súdneho rozhodnutia na znalca, čo je z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

2.18. Znalec je osoba, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje určité skutočnosti, pričom v znaleckom posudku uvádza subjektívny výsledok takéhoto posúdenia. Znalec sa však vo svojom znaleckom posudku nesmie obmedziť iba na podanie svojho odborného záveru, ale aby súd mohol znalecký posudok zodpovedne posúdiť, musí byť z posudku znalca zrejmé, z akých zistení znalec vychádzal, akým postupom k svojim zisteniam dospel, a na základe akých úvah dospel znalec k svojmu záveru. Súd teda pri hodnotení znaleckého posudku skúma jednak osobu znalca (či je zapísaný v zozname znalcov a to v príslušnom odbore) a ďalej skúma posudok z hľadiska materiálneho a formálneho. Z formálneho hľadiska súd skúma, či posudok spĺňa požiadavky podľa § 17 ZoZ. Z materiálneho hľadiska súd skúma obsah znaleckého posudku a obsah záveru znaleckého posudku. Pokiaľ ide o obsah znaleckého posudku, rozhodujúce je, či posudok obsahuje logickú analýzu skutočností, z ktorých znalec vychádzal, ktoré zistil z vlastného vyšetrovania a rozboru relevantných skutočností, či analyzoval všetky skutočnosti, ktoré mali byť hodnotené, alebo vybral len tie, ktoré podporujú jeho závery, tiež či nález obsahuje špecifikáciu metódy, ktorú znalec pri spracovaní posudku použil. Pokiaľ ide o obsah záveru znaleckého posudku, súd hodnotí, či záver je logickým a prirodzeným vyústením rozboru skúmaného materiálu, prípadne javov a skutočností, ku ktorým znalec prihlídal.

2.19. V danom prípade zadávateľ posudku - žalobca, požiadal ním vybraného znalca o spracovanie znaleckej úlohy vymedzenej žalobcom ako - potvrdenie neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike. Tu treba uviesť, že zadávateľ posudku - strana sporu,

už samotné zadanie úlohy pre znalca nenaformulovala neutrálne, ale naformulovala úlohu pre znalca sugestívne podľa toho, aký bol ňou želaný výsledok znaleckého skúmania. Uvedené vyplýva zo žiadosti o posudok z 25. septembra 2014, ako aj z titulnej strany samotného znaleckého posudku. V posudku potom znalec stručne uviedol svoj záver, že „Optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie jedného zo zaisťovacích prvkov plomby.“ V rámci opisu svojho postupu, ktorým dospel k uvedenému záveru znalec uviedol len toľko, že mu bol zadávateľom posudku v nepoškodenom obale predložený konkrétny plynomer, z ktorého znalec demontoval plastovú plombu číselníka, pričom znalec zistil, že plombu bolo možné demontovať pri použití pomerne malej sily a znalec plombu pri demontáži poškodil. Na základe uvedeného potom odvolací súd uzavrel, že takýto opis postupu znalca je nedostatočný, aby bolo možné urobiť záver o preskúmateľnosti jeho znaleckého posudku a prihliadať na jeho záver ako na nepochybný. Z takto vykonaného znaleckého dokazovania a znaleckého posudku totiž nie je možné jednoznačne nad všetky pochybnosti ustáliť, kedy konkrétne došlo k poškodeniu plomby daného meradla, t. j. k odstráneniu jej zaisťovacieho prvku, či k tomuto poškodeniu došlo v priebehu odberu plynu žalovaným, alebo v procese výmeny meradla, či pri jeho presune od žalovaného k znalcovi, alebo pri výkone samotnej znaleckej činnosti. Znalec v rámci opisu svojho postupu pri výkone svojej znaleckej činnosti uviedol v posudku len toľko, že pri demontáži plomby, bolo plombu možné demontovať pomerne malou silou. Následne optickým skúmaním plomby zistil, že plomba má odstránený jeden zaisťovací prvok. Znalec však v znaleckom posudku exaktne neopísal, o čo oprel svoje odborné závery o tom, že ak plomba ide „ľahšie“ von, znamená to automaticky, že už bola poškodená (resp. jej zaisťovací prvok), a to pred jej vybratím spôsobom použitým znalcom. Pretože v tomto prípade, t. j. plomby umiestnenej na telese číselníka, pri vyberaní takejto plomby môže s veľkou pravdepodobnosťou dôjsť k poškodeniu jej zaisťovacích prvkov, ktoré plombu držia vo vnútri číselníka, bolo povinnosťou znalca pri výkone svojej odbornej činnosti priebeh svojho znaleckého skúmania náležite zdokumentovať, zachytiť a podrobne popísať. Opis postupu znalca v znaleckom posudku je nedostatočný, znalecký posudok znalca je pokiaľ ide o priebeh demontáže plomby nepreskúmateľný, a preto jeho záver o tom, že zaisťovací prvok plomby bol poškodený pred demontážou plomby znalcom, nie je nepochybný. Znalec neuviedol, akú konkrétnu silu použil pri demontáži plomby, neporovnal ju s konkrétnou silou, ktorú je potrebné vynaložiť pri demontáži nepoškodenej plomby. Znalec v posudku neopísal, akým spôsobom zaviedol skrutku do plomby, či aj v tomto prípade bolo potrebné použiť silu, a či pri tejto manipulácii došlo/nedošlo k poškodeniu plomby. Pritom všetky tieto okolnosti mohol zaznamenať na obrazovo - zvukový záznam, čím by bol jeho postup dodatočne preskúmateľný. Znalec v podstate v tomto prípade v posudku neuviedol žiadne použité odborné metódy a postupy pre vyvodenie svojich záverov, uviedol iba svoje subjektívne pocitové („pomerne malá sila“) a zrakové vnemy („optickým skúmaním zistil poškodenie povrchu plomby - chýbanie zaisťovacích prvkov“), ktoré však neporovnal so žiadnymi konštantami, v podstate vychádzal iba zo svojej opakovanej skúsenosti, ktorej správnosť však žiadnym spôsobom neosvedčil. Pritom množstvo sily potrebnej na vytiahnutie plomby je nepochybne subjektívna kategória, ktorá môže byť ovplyvnená viacerými faktormi, ako je kvalita materiálu konkrétnej plomby, prípadne jej výrobná vada; rovnako i zvukový efekt závisí od pevnosti danej plomby a v prípade, ak je plomba nekvalitná, alebo trpí výrobnou vadou, zvukový efekt pri jej vytiahnutí môže byť výrazne tichší, alebo môže úplne absentovať. Vzhľadom na uvedené žalobca na základe predloženého znaleckého posudku jednoznačne nepreukázal, v ktorom časovom okamihu došlo k tvrdenému poškodeniu plomby, vzhľadom na to, že je reálne možné, že k poškodeniu plomby došlo v dôsledku výroby, prípadne montážnej vady pri osádzaní plomby do plynomeru, prípadne k poškodeniu plomby mohlo dôjsť aj v posudku bližšie nepopísanou manipuláciou znalca.

2.20. Pretože všetky vyššie uvedené relevantné skutočnosti znalec vo svojom posudku neozrejmil, nevenoval sa im, svoj záver oprel iba o svoje subjektívne tvrdenie, nie je možné takýto znalecký posudok považovať za hodnoverný a jeho závery za jednoznačné. Opis priebehu znaleckého skúmania v danom prípade neumožňuje preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť znalcových postupov a záverov. V takomto prípade nie je možné nepochybne vylúčiť, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby nedošlo až v priebehu samotného znaleckého skúmania. Ak totiž záver znaleckého posudku znie, že došlo k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby, vyžaduje sa, aby spôsob, akým znalec k takémuto záveru prišiel, bol preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, teda aby znalec riadne zdokumentoval porušenie zabezpečovacích zariadení - plômb, najmä ak zadávateľom posudku bola jedna zo strán sporu,

pričom druhá strana nemala možnosť zúčastniť sa pri znaleckom skúmaní, a tiež v prípade, ak vybratie plomby znalcom z daného plynomeru je neopakovateľným úkonom, teda nie je viac možné postup znalca preskúmať iným znalcom. Pre nepreskúmateľnosť postupu znalca z vyššie uvedených dôvodov, nie je možné znalecký posudok považovať za hodnoverný pre jednoznačné prijatie záveru, že zaisťovací prvok plomby číselníka predloženého plynomeru bol poškodený neoprávnenou manipuláciou tretej osoby a nie znalcom pri jeho znaleckom skúmaní.

2.21. Podľa odvolacieho súdu tak v konaní nebolo žalobcom jednoznačne preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii a k neoprávnenému odberu zemného plynu. V predmetnej veci teda nebol preukázaný už prvý základný predpoklad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) ZoE, a to tvrdený protiprávny úkon. Uvedenú skutočnosť žalobca nepreukázal ani predloženým výňatkom zo zoznamu zaisteného v trestnom konaní, pretože v konaní nijakým spôsobom nepreukázal, že práve tento zoznam predstavuje zoznam osôb, u ktorých malo dochádzať k neoprávnenému odberu zemného plynu, predovšetkým nepreukázal, kto a za akým účelom tento zoznam robil a akým spôsobom bol tento dôkaz vyhodnotený v trestnom konaní, v ktorom mal byť zaistený, teda aké skutočnosti sa týmto dôkazom majú vôbec preukazovať. Len samotná skutočnosť, že zoznam bol zaistený spolu s falšovateľským náčiním, nepreukazuje sama osebe, že sa jedná o zoznam plynomerov, na ktorých bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Tento zoznam teda nemôže preukazovať ani opakovanosť tvrdeného neoprávneného odberu zemného plynu, pričom sa ním súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku ani nezaoberal.

2.22. Žalobca preto neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na odbernom mieste žalovaného v období od 19. novembra 2013 do 23. septembra 2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, t. j. nepreukázal existenciu protiprávneho úkonu - neoprávneného odberu zemného plynu, preto ani nemohol byť preukázaný vznik škody na strane žalobcu, keďže škoda na jeho strane vzniká iba v prípade neoprávneného odberu, pričom v relevantnom období mal žalovaný uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu s konkrétnym dodávateľom, ďalej nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom zemného plynu a škodou, vzhľadom k tomu nie je potrebné skúmať výšku škody, či výšku nákladov spojených s jej zisťovaním, ktorých sa žalobca domáhal.

2.23. Odvolací súd uviedol, že vychádzajúc z uvádzaného sa potom nie je možné stotožniť s tým záverom súdu prvej inštancie, že na základe vypracovaného znaleckého posudku č. 693/PL-2014 a výsluchu znalca na pojednávaní mal súd za preukázané, že povrch plomby bol poškodený - odstránením jedného zaisťovacieho prvku plomby, ktorá bola v kryte číselníka mechanicky poškodená. Plombu podľa znalca bolo možné demontovať pri použití malej sily. Na plombe sa nachádzalo označenie „05 M43.“ Znalec nezistil výrazné poškodenie krytu, ani meradla a ozubených koliesok číselníka. Na pojednávaní znalec vysvetlil, že skúmal plastovú plombu číselníka, pod ktorou sa nachádza zaisťovacia skrutka zabráňujúca nepozorovanej demontáži krytu číselníka. ... „Po demontáži skrutky je možné kryt vybrať z číselníka, čím dôjde k odstaveniu meradla, čo zabráňuje odmeraniu plynu, ktorý prejde cez plynomer. Každá plomba musí mať dve zaisťovacie plomby, avšak v danom prípade jedna zaisťovacia poistka bola odstránená.“, a tým potom ani s jeho ďalším konštatovaním: „...že nie je podstatný, aký zásah do meradla bol vykonaný, pretože zákon predpokladá akékoľvek porušenie zabezpečenie meradla, kedy ide o neoprávnený odber zemného plynu...“, a z toho potom vyvodzujúceho záveru o preukázaní protiprávneho konania žalovaného, ako jedného zo základných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu žalobcu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu.

2.24. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného sa potom už stali nadbytočnými, ktoré odvolací súd pre rozhodnutie vo veci samej považoval už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku

účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvoláciu argumentáciu žalovaného zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou. Odvolací súd priznal v celom rozsahu úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Poukázal na to, že súd nesprávnym procesným postupom - zmenou rozsudku súdu prvej inštancie a zamietnutím žaloby znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje znaky arbitrárnosti, odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Z odôvodnenia je zrejmé, že odvolací súd ignoroval dôkazy predložené súdu žalobcom. Pokiaľ by totiž aj bolo skutočne pravdou, že znalecký posudok mal vady, sú tu aj ďalšie dôkazy, ktoré preukazujú, že žalovaný v rozhodnom období odoberal zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Znalecký posudok v danom prípade nebolo vôbec potrebné vyhotovovať a možno na neho hľadiť ako na dôkaz podporný. Skutočnosť, že na meradle plynu bolo poškodené zabezpečovacie zariadenie proti neoprávnenej manipulácii vyplýva z výsluchu svedka C. T., nar. Z., J., ktorý na pojednávaní 13. novembra 2017 na otázku súdu, či rozumie čo je predmetom konania odpovedal okrem iného aj takto: „...Na odbernom mieste som bol s mojím kolegom p. Y. Námatkovou kontrolu bolo zistené, že meradlo sa nachádza na dvore rodinného domu. Na prvý pohľad bolo vidieť nezhody medzi plombami, a to plombou plastovou a olovenou na obvode meradla. Zistili sme, že s meradlom bolo manipulované. Na základe tejto skutočnosti bol vypísaný montážny list, meradlo bolo vymenené, bola vykonaná fotodokumentácia meradla spotrebičov nachádzajúcich sa v domácnosti. Pred domácou paňou bolo meradlo zabalené a zaslané na vypracovanie ZP znalcom a výpočtu náhrady škody.“ Na otázku PZ žalobcu, čo znamenajú značky, ktoré sú vyrazené do plômb, svedok odpovedal, že na plynomeri sa nachádza označenie, kto plynomer ciachoval. Na otázku PZ žalobcu, či vyhotovovali na mieste fotodokumentáciu, svedok odpovedal, že áno. Na tomto pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 13. novembra 2017 predložil žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu fotodokumentáciu, z ktorej je zrejmé, že došlo k manipulácii s plombou, nakoľko na jednom obrázku je plomba s číslom 40 a na druhom obrázku s číslom 43. Žalobca v konaní teda jednoznačne preukázal, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Uvedené bolo preukázané výpoveďou pracovníka žalobcu. Každý subjekt oprávnený ciachovať meradlá plynu má svoju značku, ktorých zoznam vedie Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky. Na jednom určenom meradle plynu sa tak nemôžu nachádzať dve rozdielne značky dvoch rôznych subjektov. Už táto samotná skutočnosť znamená, že na meradle došlo k poškodeniu zabezpečovacieho zariadenia proti neoprávnenej manipulácii. Znalecký posudok teda vôbec nepredstavoval kľúčový a zásadný dôkaz, a tak jeho odmietnutie pre údajné vady nemohlo mať za následok nepreukázanie skutočnosti, že na meradle došlo k poškodeniu plomby, keďže túto skutočnosť žalobca preukázal výsluchom svedka a fotodokumentáciou z daného odberného miesta. Najdôležitejším dôkazom preukazujúcim porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je fakt, že pracovník žalobcu na danom odbernom mieste dňa 23. septembra 2014 zistil, že meradlo žalovaného, ktorým žalovaný odoberal plyn, bolo opatrené plombami, na ktorých sa nachádzali rôzne overovacie a zabezpečovacie značky, čo aj súdu potvrdil vo svojej svedeckej výpovedi v konaní na súde prvej inštancie dňa 13. novembra 2017. Zatiaľ čo na číselníku meradla sa nachádzala plomba s označením M43 05, na telese plynomera sa nachádzalo označenie M40 05. Uvedená nezhoda plômb v praxi nie je možná a subjekt, ktorý je oprávnený meradlá úradne overovať, takto meradlo nemohol zabezpečiť. Z uvedenej situácie možno logicky vyvodiť len jediné, a to, že došlo k zámene ochranného prvku meradla (plomby). Uvedené vyplýva z fotodokumentácie, na ktorú žalobca poukázal, ako aj z výpovede pracovníka žalobcu. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že s vyššie uvedenými tvrdeniami a dôkazmi sa vôbec nevysporiadal, pričom dôkazy, na ktoré sa žalobca odvoláva boli riadne vykonané na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 13. novembra 2017 na Okresnom súde Galanta. Uvedeným postupom tak odvolací súd porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu dovolateľa uviedol, že uvedený dovolací dôvod neobstojí. Žalobca sám tvrdil, že hodnoty merania meradlom, ktoré bolo podrobené znaleckému skúmaniu nie sú smerodajné a použiteľné, nakoľko vadné zariadenie a hodnoty týmto zariadením zaznamenané nie sú vieruhodné a sám tiež nežiadal, aby súd alternatívne (pre prípad, že by nebol preukázaný nárok na náhradu škody titulom neoprávneného odberu) bral do úvahy akékoľvek údaje zaznamenané týmto zariadením. Ak totiž uvedené meradlo nezaznamenáva podľa žalobcu vieruhodne, potom nie je možné na základe ním meraných údajov ani žiadnu faktúru za odber plynu vystaviť, aj keby bol ním meraný plyn skutočne aj odoberaný. Na rozdiel od žalobcu žalovaný je presvedčený, že napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne, sú v ňom zodpovedané všetky otázky potrebné pre zistenie toho, ako uvažoval súd pri hodnotení predložených dôkazov, ktoré tvrdenia nepovažoval za preukázané a prečo. Ani tvrdenia znalca ani ostatných pracovníkov žalobcu neboli takej kvality, ktoré by sami osebe alebo v spojení s inými dôkazmi nepochybné smerovali k preukazovaniu samotného neoprávneného odberu, ktorého nepochybné zistenie je jediným predpokladom pre úspešné uplatňovanie nároku, ktorý si žalobca svojou žalobou uplatňoval. Z uvedeného hľadiska súd ani nemusí a ani nemôže hodnotiť všetky tvrdenia a dôkazy produkované stranami, ale len tie, ktoré sú z pohľadu zistenia rozhodujúcich skutočností relevantné, pričom tvrdenia svedkov, ako aj znalca v pozícii svedka, také s prihliadnutím na špecifickosť prípadu evidentne nie sú. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a žalovanému priznal trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je prípustné, ale nie je dôvodné.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), preto neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. V danom prípade žalobca namietal vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

10. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

12. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

12.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

13. Dovolaťel v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné dokazovanie a hodnotenie vykonaných dôkazov, najmä ignoráciu dôkazov predložených súdu žalobcom a z toho nesprávne ustálenie skutkového stavu.

14. K uvedenej námietke dovolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, podľa ktorej je ustálený názor, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

14.1. V súvislosti s týmito dovolacími námietkami dovolací súd pripomína, že právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov CSP, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., *Civilný sporový poriadok*, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

14.2. Napokon dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

14.3. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové i právne závery prijaté súdom nižšej inštancie, ktoré závery sú koherentné a komplexné, racionálne a udržateľné vzhľadom na zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces. V súdnom spore dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

14.4. Odvolací súd sa stotožnil s tou odvolacou argumentáciou žalovaného, že v predmetnej právnej veci žalobca nepreukázal základný predpoklad objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, a to skutočnosť, že žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nakoľko znalecký posudok č. 693/PL-2014 zo 16. novembra 2014, znalca Ing. Petra Lešku, ako dôkazný prostriedok na preukázanie neoprávneného odberu zemného plynu žalovaným neobstojí. V danom prípade zadávateľ posudku - žalobca, požiadal ním vybraného znalca o spracovanie znaleckej úlohy vymedzenej žalobcom ako - potvrdenie neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona

č. 251/2012 Z. z. o energetike. Tu treba uviesť, že zadávateľ posudku - strana sporu, už samotné zadanie úlohy pre znalca nenaformulovala neutrálne, ale naformulovala úlohu pre znalca sugestívne podľa toho, aký bol ňou želaný výsledok znaleckého skúmania. Uvedené vyplýva zo žiadosti o posudok z 25. septembra 2014, ako aj z titulnej strany samotného znaleckého posudku. V posudku potom znalec stručne uviedol svoj záver, že „Optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie jedného zo zaisťovacích prvkov plomby.“ V rámci opisu svojho postupu, ktorým dospel k uvedenému záveru znalec uviedol len toľko, že mu bol zadávateľom posudku v nepoškodenom obale predložený konkrétny plynomer, z ktorého znalec demontoval plastovú plombu číselníka, pričom znalec zistil, že plombu bolo možné demontovať pri použití pomerne malej sily a znalec plombu pri demontáži poškodil. Na základe uvedeného potom odvolací súd uzavrel, že takýto opis postupu znalca je nedostatočný, aby bolo možné urobiť záver o preskúmateľnosti jeho znaleckého posudku a prihliadať na jeho záver ako na nepochybný. Z takto vykonaného znaleckého dokazovania a znaleckého posudku totiž nie je možné jednoznačne nad všetky pochybnosti ustáliť, kedy konkrétne došlo k poškodeniu plomby daného meradla, t. j. k odstráneniu jej zaisťovacieho prvku, či k tomuto poškodeniu došlo v priebehu odberu plynu žalovaným, alebo v procese výmeny meradla, či pri jeho presune od žalovaného k znalcovi, alebo pri výkone samotnej znaleckej činnosti. Znalec v rámci opisu svojho postupu pri výkone svojej znaleckej činnosti uviedol v posudku len toľko, že pri demontáži plomby, bolo plombu možné demontovať pomerne malou silou. Následne optickým skúmaním plomby zistil, že plomba má odstránený jeden zaisťovací prvok. Znalec však v znaleckom posudku exaktne neopísal, o čo oprel svoje odborné závery o tom, že ak plomba ide „ľahšie“ von, znamená to automaticky, že už bola poškodená (resp. jej zaisťovací prvok), a to pred jej vybratím spôsobom použitým znalcom. Pretože v tomto prípade, t. j. plomby umiestnenej na telese číselníka, pri vyberaní takejto plomby môže s veľkou pravdepodobnosťou dôjsť k poškodeniu jej zaisťovacích prvkov, ktoré plombu držia vo vnútri číselníka, bolo povinnosťou znalca pri výkone svojej odbornej činnosti priebeh svojho znaleckého skúmania náležite zdokumentovať, zachytiť a podrobne popísať. Opis postupu znalca v znaleckom posudku je nedostatočný, znalecký posudok znalca je pokiaľ ide o priebeh demontáže plomby nepreskúmateľný, a preto jeho záver o tom, že zaisťovací prvok plomby bol poškodený pred demontážou plomby znalcom, nie je nepochybný. Znalec neuviedol, akú konkrétnu silu použil pri demontáži plomby, neporovnal ju s konkrétnou silou, ktorú je potrebné vynaložiť pri demontáži nepoškodenej plomby. Znalec v posudku neopísal, akým spôsobom zaviedol skrutku do plomby, či aj v tomto prípade bolo potrebné použiť silu, a či pri tejto manipulácii došlo/nedošlo k poškodeniu plomby. Pritom všetky tieto okolnosti mohol zaznamenať na obrazovo - zvukový záznam, čím by bol jeho postup dodatočne preskúmateľný. Znalec v podstate v tomto prípade v posudku neuviedol žiadne použité odborné metódy a postupy pre vyvodenie svojich záverov, uviedol iba svoje subjektívne pocitové („pomerne malá sila“) a zrakové vnemy („optickým skúmaním zistil poškodenie povrchu plomby - chýbanie zaisťovacích prvkov“), ktoré však neporovnal so žiadnymi konštantami, v podstate vychádzal iba zo svojej opakovanej skúsenosti, ktorej správnosť však žiadnym spôsobom neosvedčil. Pritom množstvo sily potrebnej na vytiahnutie plomby je nepochybne subjektívna kategória, ktorá môže byť ovplyvnená viacerými faktormi, ako je kvalita materiálu konkrétnej plomby, prípadne jej výrobná vada; rovnako i zvukový efekt závisí od pevnosti danej plomby a v prípade, ak je plomba nekvalitná, alebo trpí výrobnou vadou, zvukový efekt pri jej vytiahnutí môže byť výrazne tichší, alebo môže úplne absentovať. Vzhľadom na uvedené žalobca na základe predloženého znaleckého posudku jednoznačne nepreukázal, v ktorom časovom okamihu došlo k tvrdenému poškodeniu plomby, vzhľadom na to, že je reálne možné, že k poškodeniu plomby došlo v dôsledku výrobnéj, prípadne montážnej vady pri osádzaní plomby do plynomeru, prípadne k poškodeniu plomby mohlo dôjsť aj v posudku bližšie nepopísanou manipuláciou znalca.

14.5. Žalobca preto neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na odbernom mieste žalovaného v období od 19. novembra 2013 do 23. septembra 2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, t. j. nepreukázal existenciu protiprávneho úkonu - neoprávneného odberu zemného plynu, preto ani nemohol byť preukázaný vznik škody na strane žalobcu, keďže škoda na jeho strane vzniká iba v prípade neoprávneného odberu, pričom v relevantnom období mal žalovaný uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu s konkrétnym dodávateľom. Ďalej nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom zemného plynu a škodou, vzhľadom k tomu nie je potrebné skúmať výšku

škody, či výšku nákladov spojených s jej zisťovaním, ktorých sa žalobca domáhal. Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že odvolací súd odignoroval ďalšie dôkazy predložené žalobcom (okrem znaleckého posudku) a to výpoveď svedka C. T. na pojednávaní pred súdom prvej inštancie 13. novembra 2017, ktorý vypovedal, že „na prvý pohľad bolo viditeľné medzi plombami, a to plombou plastovou a olovenou a otvore meradla, že s meradlom bolo manipulované“. Žalobca na tomto pojednávaní predložil fotodokumentáciu, z ktorej je zrejmé, že došlo k manipulácii s plombou, pretože na jednom obrázku je plomba číslo 40 a na druhom obrázku je plomba číslo 43. Uvedené dôvody však neboli v tomto konaní natoľko podstatné, aby mali vplyv na rozhodnutie vo veci. Tak súd prvej inštancie aj odvolací súd považovali za rozhodujúci dôkaz vykonaný „znalcom“. Uvedené potvrdil aj samotný žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného (na č. I. 289 spisu), kde žalobca uvádza: „Žalovaný sa ďalej zaoberá svedeckými výpoveďami kontrolórov, ktorí mali pri vizuálnej kontrole zistiť nezhodu medzi overovacou značkou čísla plomby a overovacou značkou uvedenou na plynomeri. Táto svedecká výpoveď však nie je rozhodujúcim dôkazom pre určenie, či na určenom meradle bolo poškodené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Tento nález kontrolórov bol len impulzom k tomu, že žalobca pristúpil k odmontovaniu meracieho zariadenia za účelom zistenia, či bolo zabezpečovacie zariadenie skutočne poškodené. Znalec jednoznačne preukázal, že zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo poškodené.“

14.6. Uvedené dôkazy nepovažoval žalobca v celom konaní za zásadné, až v dovolaní práve nimi argumentuje a podmieňuje oprávnenosť jeho nároku. Nezaobranie sa uvedeným dôkazom súdmi nižších inštancií nemôže spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces u žalobcu, pretože na uvedené dôkazy žalobca poukázal až v dovolacom konaní. Odvolací súd dôsledne zistil skutkový stav vecí a vec právne správne posúdil.

15. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s dokazovaním a spôsobom vyhodnotenia vykonaných dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

16. Na základe uvedeného dovolací súd uzavrel, že žalobca neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

17. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.